

VASÁR NAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Múzeum-körút 1.
Telefon: József 55—40, József 68—88.

MEGJELENIK
MINDEN
VASÁR NAP

Előfizetési árak: Egész évre 90 K.
Félévre 48 K. Negyedévre 24 K.
Egyes szám ára — — — 2 korona.

Budapest, 1921.

II. évfolyam. 3. szám.

Vasárnap, január 16.

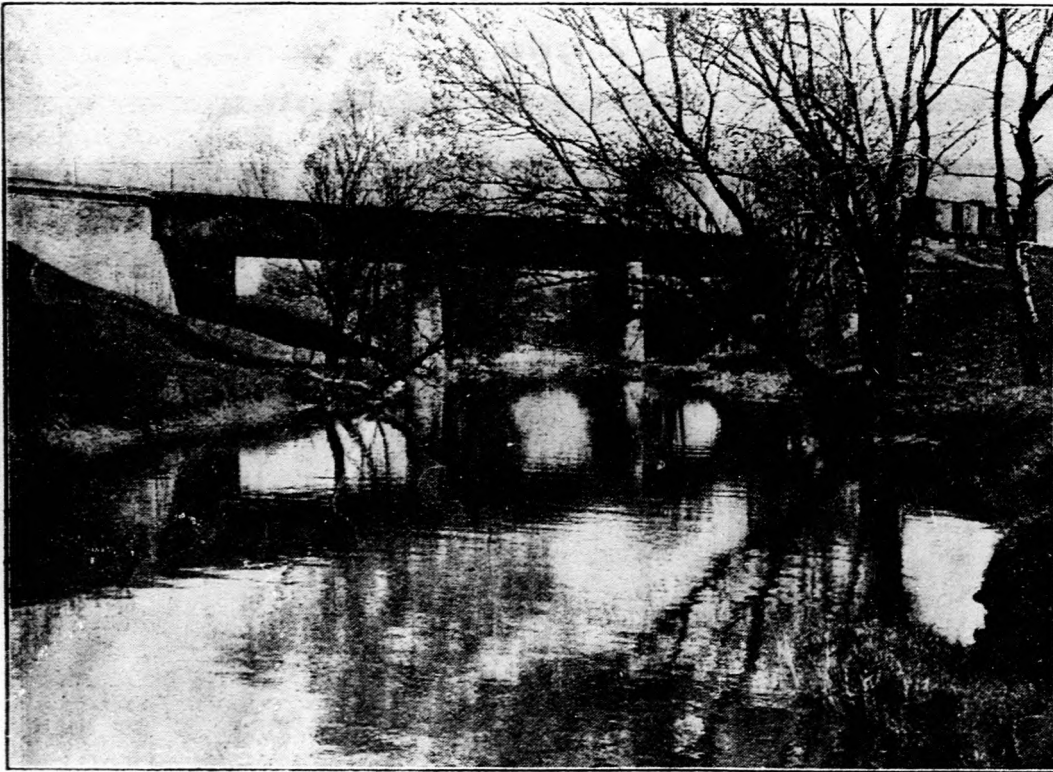

Emléket a hősöknek!

Ezer bajunk, keservünk közepette sem feledkezhettünk meg azokról a hős fiainkról, akik távoli harcterekeken estek el s jeltelen sírban, idegen földben alusszák örök álmukat. Ha drága testük ott porlad is a Doberdón, az albán mocsarak között, a Piave mellett és az orosz vérmezőkön, legyen legalább jelképes sírjuk itthon; minden községben emelkedjék egy emlékeztető oszlop, amely megbékíti hazavágyó lelkeiket, ha a szülők, testvérek, barátok egy pillantása feljűk száll. Ilyen emlékterveket mutatunk be olvasóinknak. A kőbe volna vésve a község hősi halottainak aranybetűs névsora. Egy-egy ilyen emlék emelésével a község a legméltóbb módon róna le soha el nem muló hálóját hőseinkkel szemben. Ha valamelyik község vagy hatóság részletes felvilágosítást óhajt az emlékek felállítására, költségére vonatkozólag, forduljon szerkesztőségünkhöz, készséggel állunk rendelkezésükre s a kérdés-kérdéseket rögtön közölni fogjuk a tervező művéssel.

Veszedelem.

(—y.) Napok óta rémhírek keringenek Besszarábia felől. E hírek szerint az orosz szovjet mintegy félmillió főből álló hadsereget vonultatott föl Románia ellen s az előőrsek néhány határszéli helyiséget már megszállottak. Kétségtelen, hogy Leninék vissza akarják venni Besszarábiát, melyet a szövetséges hatalmak háborús zsákmányként Romániának ítéltek oda. Oroszország azonban nem nélkülözheti Besszarábiát, mert miután a bolsevikok kiszarolták és tönkretették a szovjet alá tartozó rengeteg területet, új és újabb területeket kénytelenek keresni, mint a vadászó farkasok, ahol a

Kép az elszakításra ítélt Nyugatmagyarországból.
Bruck-Királyhidánál a Lajta-hídja az ősi magyar-osztrák határ.

mezőgazdaság és az ipar még termelőképes. A Wrangel csapatainak leverése után Leninék immár elérkezettnek látják az időt arra, hogy Besszarábia birtokáért összemérjék a kardjukat Romániával.

Románia tehát háborúra készül, mozgósít s nagy csapatokat tol a besszarábiai frontra, hogy megküzdjön a zsákmányért. Hadserege számra nézve jelentékeny, felszerelésére nézve kitűnő s ha olyan bátran fog harcolni az élők ellen, mint ahogyan a hullák ellen harcolt, akkor győzelmet remélhet; hiszen a lengyelek mult nyáron sokkal kisebb erővel verték vissza a vörös csapatokat.

Lengyelországot is újabb háborúval fenyegeti az orosz szovjet. Békétárgyalások folynak ugyan közöttük, ezeket azonban senki sem veszi komolyan. A szovjet-kormányának mellőzhetetlen érdeke, hogy Németországgal tözsomszedságba jusson s ilyenformán innen a szükséges ipari cikkek behozatalát biztosítsa. Mivel pedig Lengyelország Német- és Oroszország közé ékelődik és kereskedelmi forgalmuknak útjában áll, ezért Lengyelországot

le kell gázolni, hogy az út szabaddá váljon. Ez a gazdasági kényszerűség is úgyszólván elkerülhetetlenné teszi az orosz-lengyel háborút.

A vörös Oroszország támadó hadjárata Magyarországot is igen közelről érdekli. Amint ugyanis az oroszok akár a lengyel, akár a román frontot áttörnék, a Kárpátokhoz, Magyarországnak ehhez az egyetlen védővéhez juthatnának s ha egyszer a Kárpátokon sikerülne áthatolniok, nagyon nehéz volna Magyarországra való beözönlésüket megakasztani.

Már pedig a Kárpátoknak hozzánk vezető kapuja ezidőszert nincsen megbizható kezekben. A csehek nem lesznek kapuvédők. Csehországban ma is álcázott bolsevizmus van s ha egyszer az orosz szuronyok fölcillannak, a Cseh-Szlovénköznak nevezett Felvidéken előreláthatóan fölborulnak a viszonyok s a vörös csapatok nem fognak cseh ellenállásra találni.

Ezért nemcsak Magyarországnak, hanem az egész fenyegetett Nyugatnak is az az érdeke, hogy a vörös hordákkal szemben a Kárpátok védelmét Magyarország vegye át, ami csakis úgy képzelhető el, ha Magyarország a Kárpátokat s a hozzájuk vezető Felsőmagyarországot és Máramarost viszszaadja. Ha török, ha szakad, a veszedelem idején nekünk a kapuhoz kell állanunk.

Ha természetes határvonalunkhoz juthatunk, egyáltalán nincs okunk félni a vörösök offenzívájától. 1914-ben kis erővel dobtuk vissza az oroszok tengernyi áradatát, pedig akkor a jól fegyverezett cári

hadsereg színe-javával volt dolgunk. Ehhez képest a Leninék vörös csapatai fegyverzetlen bandák, amelyeket legfeljebb a rablás vágya lelkesít és a front mögötti terrorcsapatok hajtanak előre.

Nagyobb haditeljesítményre azonban ezek a csapatok tapasztalat szerint nem képesek, keményebb ellenállást nem bírnak leküzdeni. Figyelembe veendő emellett, hogy Oroszországban a termelés úgyszólván minden vonalon csődöt mondott, kenyérgabonája alig van s emiatt a csapatok ellátása rendkívüli nehézségekbe ütközik.

Leninék nem is a vörös csapatok kitarításában és erejében bizakodnak, hanem abban, hogy a megtámadott országokban anarchia tör ki s ez meg fogja bénítani az ellenállást. S végül, bármilyen csekély reményük legyen a sikerhez, kénytelenek támadni azért, hogy megszerzhessék létszükségleti cikkeiket, amelyeket ők immár képtelenek előállítani.

Magyarország résen áll a fenyegető veszedelemmel szemközt. Meglepetés most már nem érhet bennünket,

Az ir zavargások során néhány héttel ezelőtt felgyújtották Cork irországi várost, melynek nevét polgármestere tette világszerte híressé, aki heteken át tartó éhségstrájk után halt meg. Képünk a tűzvész pusztításait mutatja be.

mert tudjuk miről van szó: életünkről, vagyonunkról, családukról, az élet minden értékéről. A felújuló vörös uralom megsemmisítéssel fenyegetne bennünket, nemzeti létünket tönkretenné, elpusztítaná kulturánkat s nyakunkba zúdítaná a gonoszság és a nyomorúság, ama kinszenvedéseit, amelyek a boldogtalan orosz földet a poklok tanyájává tették. El lehet képzelni, mit jelentene itt egy, kínai terrorcsapatok által támogatott, újabb Kun Béla-uralom!

Ha csakugyan birokra kerül a dolog, halálos elszántsággal megyünk bele ebbe a küzdelembe, de ijedtség nélkül. Amint összefogunk, nincs számunkra semmiféle orosz veszedelem.

Budapest, január 15.

NEM ENGEDÜNK. Három oldalról szaggatták szét magyar hazánkat. Három felől vérzik azóta a magyar föld. Újévkor a gögös ántánt azzal lepelt meg bennünket, hogy a negyedik oldalról is leszakít testünkről egy nagy darabot. Ausztriát értesítette, hogy Nyugatmagyarországot elszakítja tőlünk s Ausztriának adja. Vérig keseríthet minden magyar embert, hogy a kegyetlen ántánt, melyben a bosszúálló Franciaország a rossz szellem, még az új esztendőben sem hagy békében bennünket. Leginkább fölbátorító azonban a dologban Ausztria álnok viselkedése. Ez a koldus ország csak pár bete küldte ide kormányfőfiat, hogy tőlünk gazdasági kedvezményeket kunyeráljanak ki. Szóba is álltak velük a magyar miniszterek, mert azt hitték, hogy ezzel szemben barátságosan akarják elintézni Nyugatmagyar-

ország dolgát is. Közben azonban bátunk mögött az ántánt-hoz fordult az álnok szomszéd, hogy ez vegye el országunk egy darabját, mert ő nem meri. Erre csak egy lehet a válaszuk: nem adunk egy falat élelmiszert se a rabló szomszédnak. Válasszon az éhenhalás és a békés szomszédság között. A nyáron már megkóstolhatta Bécs városa, mit jelent az, mikor a magyaroktól semmit se kap. Elég a kintzatsból, többet nem engedünk.

*

SZABADSÁG UTÁN KIABÁLNAK. Mióta új pénzügyminiszter van, a lipótvárosi pénzemberek és a börzs nagykereskedők éktelen lármát csapnak s szabadság után kiabálnak. Hát mit értenek szabadság alatt?! Hiszen nekik eddig is szabad volt minden. Szabad volt a kovácszenet, cementel, meszel, bőrt elvonni a kisiparosoktól; szabad volt nekik elvonni a tüzfát a didergő falusiaktól; szabad volt láncolni; szabad volt valutát csempészni; szabad volt fényűzően élni, míg a keresztény magyarok nyomorognak. Kérdjük hát, mit akarnak még?! Értjük. Az fáj nekik, hogy a magyar fajta is észretért s szövethkezetekben tömörül. Az fáj nekik, hogy a szövethkezetek egymásután kivesszik a zsidó bankok és nagyvállalatok kezéből a kereskedelmet. Az fáj, hogy nem szipolyozhatják tovább a magyar gazdalközönséget, mint abogyan a liberális éra alatt tették. Ha szabadságot van oka valakinek követelni, az első sorban a magyar földműves és a magyar falu. Legyen szabad már a földművelés, legyen szabad termésével rendelkeznie, legyen szabad gyümölcsét, cefrjét földolgozni s legyen szabad a falunak is tüzelőt, rubát és iparcikkét követelni becsületes áron.

MI HÍR A POLITIKÁBAN?

A kormányzópárt Budapesten időző tagjai a múlt héten *értekezletre* gyűltek össze és ezen az értekezleten *Teleki Pál* gróf miniszterelnök ismertette

a nyugatmagyarországi jegyzékre

vonatkozó helyzetet és értesítette a képviselőket azokról a lépésekről, melyeket a magyar kormány tenni szándékozik. *Küszöbön álló kiürítésről szó sem lehet, mivel az ántant jegyzékéből, amely közben megérkezett, kitűnik, hogy a nagykövetelek tanácsa nem a kiürítést sűrgeli, hanem a békeszerződés életbelépése után fogalomtalanuló kiürítési eljárást szabályozza.*

Az ántant jegyzékének megérkezése után a miniszterelnökségen *Teleki Pál* gróf miniszterelnök elnöklésével

pártközi értekezlet

volt, amelyen a kormány tagjain kívül megjelentek az egyes politikai pártok vezeterei. A tanácskozáson megvitatták az ántant jegyzéke nyomán támadt helyzetet és egyhangulag az a feltevés alakult ki, hogy a *nemzetgyűlés összehívására nincs szükség*. A külügyi bizottság összehívásának kérdésében a pártok képviselői a miniszterelnöknek és *Andrássy Gyula* grófnak, a bizottság elnökének szabad kezet biztosítottak.

A nyugatmagyarországi helyzetet politikai körökben különben elég nyugodtan ítélik meg, mert — amint ezt *Apponyi* és *Andrássy* is kijelentettek — *Ausztria még mindig megegyezhet közvetlen tárgyalás útján Magyarországgal a nyugatmagyarországi kérdésben.*

Új keresztény ellenzék alakult.

A kormányzópártból 12 képviselő kilépett és mint új keresztény ellenzék külön politikai pártot alakított. A keresztény ellenzéknek programja nagyjában megegyezik a keresztényszocialista programmal. Az új pártnak *Windischgrätz Lajos* herceg, *Bencsik Odön* és *Szmrecsányi György* a vezeterei.

Rubinek az alkotmányreformról.

Rubinek Gyula volt miniszter az *Új Barázdába* nagyérdékű vezércikkét irt az *alkotmányreformról* és ebben az országgyűlés választójogával kapcsolatosan a törvényhatósági választójog végleges megalkotását sűrgeli. Rubinek foglalkozik cikkében a felsőházzal is és véleménye szerint az volna a legjobb megoldás, ha a felsőház négy részre tagozódnék; az első részt a törvényhatóságok képviselői alkotnák, a másodikat az érdekképviseleti testületek, a harmadikat a örökös jogú főrendek és az egyházi főpapok képviselői, a negyediket pedig a tudományos intézetek és felsőbiróságok kiküldöttei.

A LEGSZEBB KIRAKAT A FŐVÁROSBAN. Kereskedőkörökben nagy vetélkedés folyik minden évben a legszebb kirakat versenyében. — Az idén a pálmát kétségkívül *Sternberg* hangszergyáros viszi el. A *Rákóczi-út* 60. sz. *Zenepalotában* ugyanis ujonnan épített hatalmas kirakata egyszerűségével és mégis páratlanul meglepő hatásával a legnemesebb reklámeszköz, amit e téren láttunk.

MEZŐGAZDASÁG

Hogyan fokozhatjuk rozsterméseinket?

Irta Grabner Emil.

A búza után a rozs a legfontosabb kenyérnövényünk. Ezt nemcsak ott termeljük, ahol a búza már nem termelhető, hanem búzavidéken is, kisebb területen, gazdasági, vagy más okokból. Ilyen területeken is fontos az, hogy a rozs valóban bőven teremjen, de annál inkább fontosabb ez a homokon és egyáltalában a feltétlen rozstalajokon.

Régi magyar szokás az, hogy az igénytelenebb növényekkel nem törődünk és ez a sorsa a rozsnak is, mert silány viszonyok között is csak terem, úgy ahogy, de ha törödnék vele, annyira, amint azt megérdemli, hálásan fizetné vissza azt a gondot, amit reá fordítunk.

Csonka-Magyarország területének jelentékeny százaléka homok, azért a homoki gazdáknak fokozott mértékben köteleességük, hogy *többet termelve* országunk meg erősödését előmozdítsák.

Rozstermelésünk egyik főhibája, hogy homokterületeinken sok helyen nagyon sovány földbe vetik. Homokjainkat előbb-utóbb fel kell szerelnünk gazdasági szeszgyárakkal, amelyek szövetkezeti alapon a kisgazdák javára is válhatnak. Ez esetben a homokon több burgonyát termelve, a szeszmoslekon több állatot tartva, a homok trágyaereje megjavulna.

De nemcsak ezen a módon kellene a homok termőerejét megjavítanunk, hanem a *homoki takarmánynövények* termelésének felkarolásával is. Ugar hagyása helyett többet érne, ha nyúlzapukát termelnék a homokon rozszal váltakozva. Ez esetben, különösen ha szuperfoszfátot is adunk a rozs alá, annak termései nagy fokban megjavulnának. Ugyancsak kitűnő terméseket szolgáltatna a rozs akkor is, ha az iszállótrágyában szűkölködő homokon a burgonya alá 200—250 kg. szuperfoszfátot és 80—100 kg. kénsavas ammóniak műtrágyát adunk. Ez a burgonya termését jelentékeny mértékben fokozná és ezenfelül az utána vetett rozs termését is.

Sok helyen azt a hibát követik el, hogy a rozst *frissen szántott* földbe vetik. Ez azért hiba, mert a rozs csak ülepedett földben sikerül jól, laza, frissen szántott földben lassú és egyenlőtlen a kelése. Ez a termés rovására megy. Rozsterméseink elégtelenségének ezenkívül nem csekély fokban az is oka, hogy nincsenek jó fajtáink. Ezidőszertint még a német rozsfajtákra vagyunk utalva és a háború folyamán a vetőmagunkat nem lehetett felújítani. Ott, ahol inkább késői rozsfajtákra van szükségünk, a *petkusi*, ahol korai rozsfajtát kell termelnünk a *Hanna* és a *Jäger-fele champagnei* rozs a megfelelő. Ha a forgalom ismét megnyílik, ezekből a rozsfajtákból érdemes új vetőmagot beszerezni. Nehány év múlva lesz jó magyar rozsunk is, mert a Magyaróvárótt kitenyészített rozsfajtánk már több helyen jó sikerrel van szaporításban.

Addig is, míg jó rozsfajtákból vetőmagot szerezhetünk, *kálászkiválasztással* mindenki maga javíthatja a rozsfajtáját. Egyenletes, kétsoros, valamennyi kalászában termékenyült, tehát nem foghijjas, telt magvú kalászok alkalmasak a kiválasztásra. Ha tökéletesen jó, hosszú kalászokból 50—100 kg. magot gyűjtünk és ezt elvetjük, következő esztendőben már elég nagy területet vethetünk be a javított rozsvetőmaggal és ez is javíthatja termésünket.

A tyukól építése és berendezése.

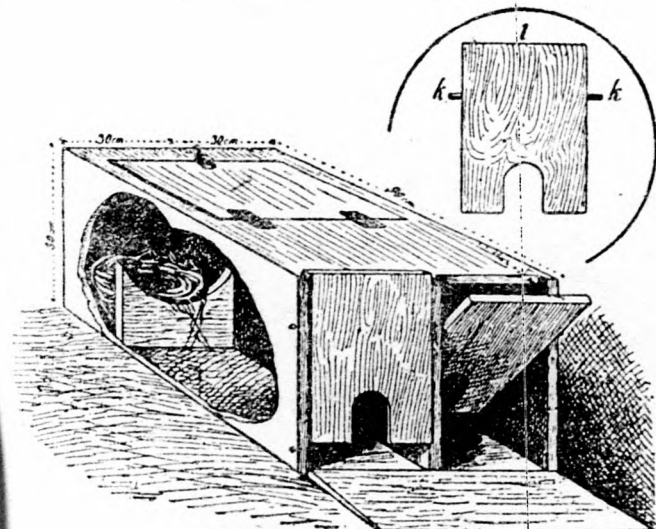
Ha a tél közeledésére való tekintettel tyukjainknak menedéket kell készítenünk, úgy jó lesz szem előtt tartani a következőket: A tyukól legyen meleg és alaposan fertőtleníthető. Hideg ólban tyukjaink nem lesznek «téli tojók»-ká. A szabad természetben, védelem nélkül élő tyukfélék se tojnak a hideg téli időjárásban, hanem csak tavasszal. A fertőtleníthetés is nagyon fontos. Sajnos, baromfállományunkat nagyon gyakran látogadják meg fertőző betegségek, másrészt a tyukól egy-kettőre benépesül vérszívó tetvekkel, ha azoknak irritásáról nem gondoskodunk. A fertőző betegség csiráit és a vérszopó parazitákat kiölni csak a tyukól alapos fertőtlenítésével lehetséges.

A tyukól épülhet zsuppból, mikor is alapja homok talaj s e felé háztetőszerűen borulnak reá a zsuppfalak. Ez meleg ól lesz; fertőtleníteni ugyan nem lehet, de viszont oly olcsó, hogy a fertőtlenítés szüksége esetén a gazda könnyen reászánja magát arra, hogy eltűzelje s zsuppból ujat készítsen. Ilyen jó meleg ólat készíthetünk úgy is, ha két deszkafal között hamuval vagy tőzeggel töltjük ki. Itt csak arra kell ügyelni, hogy a deszka belső felületén hézagok, repedések ne maradjanak. Ezek ugyanis buvóhelyei lennének a tetveknek, mert ezen hézagokba a fertőtlenítőszer (mész, carbol-oldat stb.) nem juthat be. Jó, meleg, tartós ólak épülnek téglából is. Itt is fontos, hogy a fal belső felülete simára vakolt és meszelt legyen. Az ól nagyságát illetőleg csak annyit, hogy a túlnagy ugyan hideg, de azért a kicsi se jó, mert az ilyenbe sepréskor a gazdaasszony nem tud behúzódni s így esetleg hónapon keresztül se lesz alaposan kitakarítva.

A tyukólba helyezzünk el annyi ülőrudat, hogy az összes 6 hónapnál idősebb baromfiaink kényelmes helyet találjanak rajta. Az ülőrúd ne legyen túlvékony vagy túlvastag, mert akkor nehezen fogja át ujjával a tyuk s nem kényelmesen, nem elég biztosan ül. A lécek élei okvetlen letompítandók, hogy a tyuk talpát ne vágják. Az ülőrudakat nem lesz célszerű létraszerűen egymás fölé helyezni, mert minden tyuk természeténél fogva a legfelsőre iparkodik s így minden este ismétlődik a civakodás a — felsőbbtségért.

Az ól legcsendesebb oldalán álljanak a fészkek. Alacsony, 20 cm. × 30 cm. ládikák szénával megtöltve jó szolgálatot tesznek.

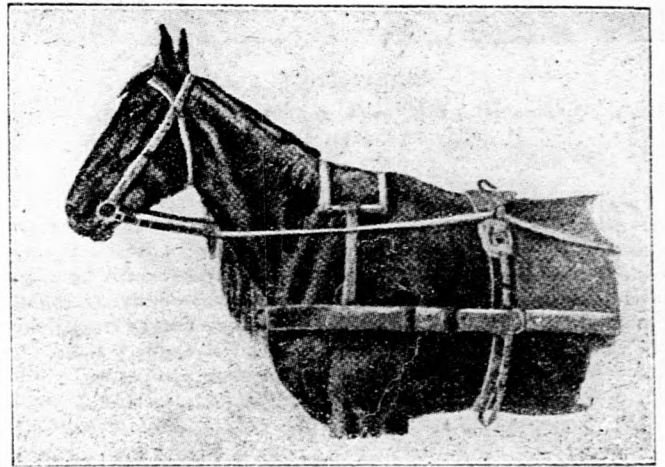
Az ól talaja legyen arasznyi mélységben homok. S

Csapó-fészek.

CSAPÓ-FÉSZEK. (Képpel.) A tojóképeség öröklékény. Fontos tehát tudni, hogy melyik tyukunk hány tojást tojik évente és hogy melyik tojást rakták legjobb tyukjaink; a következő évben ezeknek tojásaiból kelteitünk csirkéket. Ezt egyes tenyésztők úgy érik el, hogy a tyukólba csapó-fészkeket helyeznek. A tyuk a befelé billenő ajtó alatt be tud hatolni, de a tojás lerakása után csak akkor tud távozni, ha a felülről benyúló egyén kiszabadítja s ugyanekkor a tojásra a tyuk számát is reáírja.

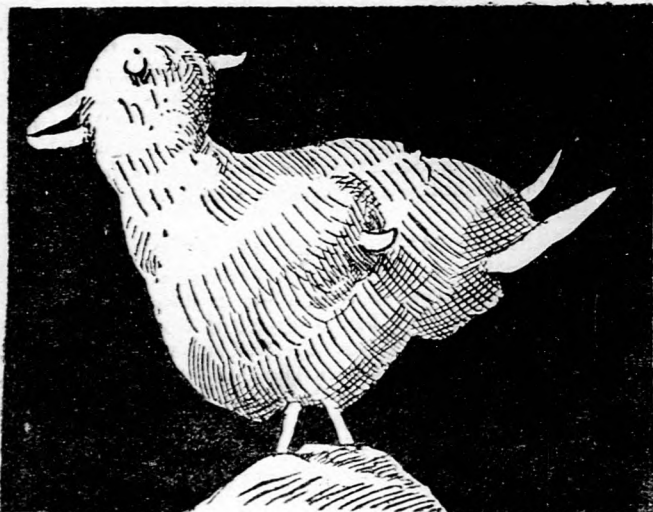
SZERSZÁM MARTÖRÉSES LÓRA. (Képpel.) Ha a nyakló kidörgöli a ló marját és a felületes sebet nem gondozzuk, akkor a szerszám további folytonos dörgölésére a seb mélyebb lesz, sőt csontig hatoló, gennyedő sipollyá lehet. Az ilyen sipoly már csak súlyos operáció és hónapokra terjedő kezelés árán gyógyul. Mindezen komplikációknak elejét vehetjük akkor, ha a martöréses ló szerszámját úgy alakítjuk, mint a mellékelt ábra mutatja.

Szerszám martöréses lóra.

A VAJ FESTÉSE. Nyáron a zöldtakarmány szép, étvágygerjesztő, sárgaszínű vajat ad, de télen fehér marad a vaj. A zöldtakarmányozás idején termelt sárgás vaj több íz- és zamanyagot is tartalmaz. A szín és íz ezen összefüggéséből kifolyólag a fogyasztók ragaszkodnak ahhoz, hogy télen is sárgaszínű legyen a vaj. Ezért a gazdák télen kénytelenek festeni a vajat. Anglia csak szalmasárga vajat fogad el, sőt az amerikai és spanyol publikum csak az igen erősen festett (narancssárga) vajért hajlandó magas árat fizetni. A vaj festésére többféle anyagot hoztak forgalomba. (Nálunk azon kereskedők árusítják, kik tejjgazdasági eszközökkel, gépekkel kereskednek.) A festékből annyit kell a tejszínhez keverni, mint amennyi a festékes üvegen jelezve van. Mindig a tejszínbe keverjük a festéket és soha a kész vajba, mert ez utóbbi esetben a vaj könnyen foltos marad. Ha a festék nem romlott és így nem ad kellemetlen mellékízt a vajnak és ha nem tartalmaz mérges anyagokat (fémes festékeket), akkor a vaj festése ellen semmi kifogás se tehető.

A FAHAMU MINT TRÁGYASZER. Sokan panaszkodnak mostanában, hogy nincs elég műtrágya. Ennek dacára nagy mennyiségű mindenféle olyan anyag megy a ház körül veszendőbe, aminek nagy trágyaértéke van. Ilyen a fahamu. Manapság majdnem kizárólag fával tüzelünk és így minden háznál sok hamu gyűl össze. Ezt elpazarolni nem szabad, mert benne igen sok növényi tápanyag foglaltatik. Háromféle növényi tápanyagot szoktunk műtrágya alakjában a szántóföldre kiszórni: foszfor-savat, kaliumot és nitrogént. Ezek közül a fahamuban a kalium szerepel nagy mennyiségben. — A különféle növények az említett háromféle tápanyagból más-más mennyiséget kívánnak. A lucernák, meg a rét növényzete sok kaliumot igényelnek. Ezekre tehát a fahamunak igen jó hatása van. — Ne pazaroljuk el a fahamut, hanem gyűjtsük össze és hordjuk ki a tél folyamán a rétre, lucernásra.

A természet érdekes játéka.

Ez a kép nem csirkét ábrázol, a mint hinné az ember, hanem egy kicsirázott burgonyát.

TERMELJÜNK HÜVELYES NÖVÉNYEKET! Az európaszerte jelentkező nagy húsinség következtében az emberi szervezetnek egyik leglényegesebb tápláléka: a *fehérje* ugyancsak szűkösen foglaltatik mindennapi táplálékunkban. A hüvelyes magvak igen célszerűen pótolhatják a húst az emberi szervezet táplálásánál. Míg ugyanis a gabonamagvaknak átlagos emészthető fehérjetartalma csak 7—10%, addig a hüvelyes magvaké (bab, borsó, lencse) 20—26%. A hazánkban nagy területeken mivel kukorica eltűri a közöttek termelést. Termeljünk tehát guggóbabot (gyalogbabet) a kukorica közt és már most szerezzünk e célra jó vetőmagot. Csak túlságba vinni nem szabad, hogy a főnövény (kukorica) ne vallja kárát a közöttek termelésnek. S.

A TISZTOGATÁS BEFOLYÁSA A TEJHOZAMRA. Backhaus tanár két tehénél figyelte meg, hogy a kefélés, stb. tisztogatás mellőzése befolyásolja-e a fejés eredményét. Úgy találta, hogy a tehének tejeleése 7,2%-kal esett (30 helyett 27,5 litert adtak) és tejük zsírtartalma 3,5%-ra csökkent, azaz jelentősen felhígult. A carkojeseloí cári tehenészetben 8 tehen közül két simmenthalnál 10%-al, hat hollandi tehenénél 5%-kal csökkent a tej azon tíz napon, mikor a tehének nem tisztogatták. E számok intő például szolgálhatnak sok magyar gazdának. A falusi tehének legnagyobb részét télen nem tisztogatják, nem kefélnek és nyáron is csak az eső vizére van bízva e munka. E hanyagságnak tehát nemcsak a tehen egészsége, hanem a gazdák zsebe is kárát vallja! S.

TANÁCSADÓ

Ha valakinek jogi vagy gazdasági útbaigazításra van szüksége, írjon a szerkesztőségnek és a választ ebben a rovatban közöljük.

KÉRDÉS. Közseggünkben minden termelőtől egyformán 3 métermázsza tengerit követelnek, tekintet nélkül arra, hogy hány hold tengerivelése volt az illetőnek. Jogos-e a követelés? (N. J.) — **FELELET.** A 9610/1920. évi M. E. rendelet 7. szakasza értelmében azok a termelők, kiknek 600 □-ól területnél kevesebb tengerivelésük volt, a tengeribeszolgáltatás alól mentesek. A kiknek fél magyar holdnál több, de 10 magyar holdnál kevesebb tengerivelésük volt, holdanként 1 métermázsza tengerit tartoznak beszállítani. A 10 holdon felüli területnél a kivetés holdanként 2—4 métermázsza lehet. A kivetés tehát valószínűleg tévedésen alapszik. A fenti rendeletre való hivatkozással kérjük az orvoslást a községi előljárástól és ha ez nem sikerülne, az illetékes közigazgatási járási hatóságtól vagy a gabonagyűjtési kirendeltségtől.

KÉRDÉS. Kérem értesítésüket, hogy mily módon gáloltam meg egy körülbelül 30 pár fajliszta galambból álló állományban a fiatal galamboknál a difterilizzárvány és a himlő ismételt fellépését. Többszöri orvoslás után is visszatér, holott az öreg galambok között a betegség nem mutatkozik. A dúcokat gondosan fertőtlenítyük, tisztán és féregmentesen tartjuk. (F. I. Békécsaba.) — **FELELET.** Úgy a difteritisz, mint a himlő fertőző, ragadós betegségek és ezért a fiatal galambok mindenesetre azért betegszenek meg, mert alkalmuk van ragályt valahonnan felszedni. Valószínűnek tartjuk, hogy az orvosolt betegek közül egyik-másik nem gyógyult meg tökéletesen és ez szolgáltatja a később kikelő nemzedék számára a ragályanyagot. Ajánlatos ezért időről-időre az idősebb galambok szájuvégét gondosan átvizsgálni és amelyikben esetleg apró, szürkés pettyek mutatkoznak a szájban, vagy amelyeknek ornyílásaiból megnyomásra váladék szivárog, azt a többiekétől elkülöníteni és csak teljes gyógyulása után visszabocsájtani a többiekhez. A már különben is szemelött tartott tisztaságra természetesen továbbra is nagy gondot kell fordítani. Az idősebb galambok valószínűleg azért nem betegszenek meg, mert fiatal korukban átették az enyhe fertőzésen.

KÉRDÉS. Közönséges házinyulaim vannak, az öregebb nyulaknak az orrukön sömörszerű kiütések lámadtak. A kiütés a szem irányában terjed. Az állatok bágyadtak. Mi a betegség oka és mi a gyógyítási eljárás? (Egy előfizető.) — **FELELET.** Láthatlanba és bővebb leírás nélkül igen nehéz a betegség fajának megállapítása. A baj terjedésének megállítására végezt ajánlatos állatorvost hívni, esetleg egy állatot az állatorvosi főiskola kórbonctani osztályának felküldeni (Budapest, VII., Rottenbiller-utca 23—25. sz.). Az intézet megállapítja a betegség nemét és közölni fogja az alkalmazandó gyógyítási mód leírását.

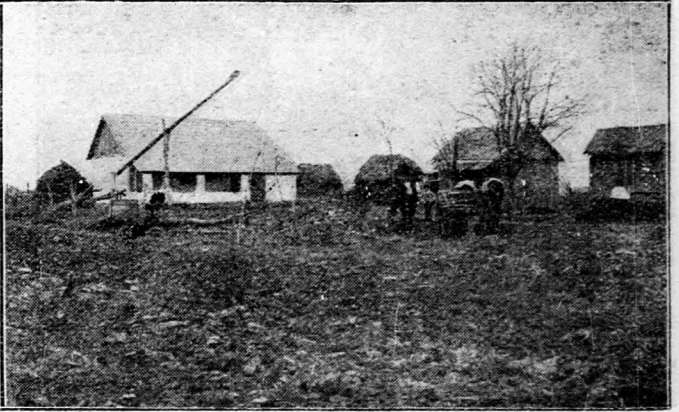
KÉRDÉS. Trágyavermemet a telen rendbe akarom hozni, hogyan csinálhatom ezt meg olcsón, házilag? — **FELELET.** A trágyatelep helyét legjobb kiásni vagy 50—60 centiméter mélyre. Az így ásott verem falait törmelék téglával kirakni. A fenekét mindenesetre vízhatlanná kell tenni, hogy a trágyalevet a föld be ne szívja, ei ne igya. Ezért ezt is jó lesz téglával kirakni, még pedig, ha van belőle elég, élére állított téglával és a köreit kiönteni cementtel. Ha téglá nem kerül, vagy drága és a község határában lehet jó szivós agyagot találni, akkor erősen ledöngölt agyagból is lehet a verem fenekét készíteni. Úgy kell leverni, mint a földes szoba padlóját. A verem feneké az egyik sarok felé lejtéssel birjon és itt egy 1—1½ méter mély, 1 méter belvilágú kutat kell ásni a trágyalé számára. Természetesen a kút oldalainak és fenekének is vízhatlannak kell lenni, hogy a trágyalevet, amely a trágyának az értékesebb része, a föld be ne igya. A kútban összegyűlt trágyaléval azután meleg időben naponta öntözni kell a trágyatelepet.

Csongrád vidékén a vörös árvíz által elpusztított területen épülnek az új tanyák. A kép Fáy József tiszaréti tanyáját ábrázolja. Háttérben a romok láthatók.

Az árvíz által elpusztított tanya romjai.

Új tanya az árvíz által elpusztított helyen.

Előfizetési felhívás.

A nyomdai munkások munkabérének többszörös emelése, valamint a folyton emelkedő papírárak miatt a legtöbb napi- és hetilap úgy az egyes példányok árát, valamint az előfizetési díjat január elsejével felemelte.

A „Vasárnap” az anyagi áldozatoktól sem riadt vissza s míg csak a lehetőség meg volt, nem emelte a lap árát.

Azonban a kényszerítő körülmények nyomása alatt a közel jövőben nem térhet ki ez elől.

Hogy azonban áldozatkészségének újból tanújelét adja s hogy módot nyújtson arra, hogy a legszegényebb hajlékban is ott legyen a földművesek legkedvesebb, szinte nélkülözhetetlen vasárnapi szórakoztatója, oktatója, azt a kedvezményt nyújtja, hogy azok, akik február elsejéig előfizetnek, előfizetésük lejártáig a régi áron: egy évre 90 K, félévre 48 K, negyedévre 24 K-ért kapják a lapot.

Egyúttal felhívjuk azon előfizetőinket, akiknek előfizetése január 15-én lejárt, hogy előfizetésüket megújítani s az előfizetési díjat a csatolt befizetési lapon megküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldése fennakadást szenvedjen.

Azokat, akik lapunk részére előfizetést gyűjtenek, a következő kedvezményben részesítjük:

aki két előfizetést gyűjt, annak egy több színnyomatú, keretezésre alkalmas képet küldünk;

aki tíz előfizetést gyűjt, annak lapunkat ingyen küldjük;

aki húsz előfizetést gyűjt, annak a Vasárnap 1921. évre szóló naptárát, vagy a Falu Naptárát küldjük meg ingyen.

Féléves előfizetőinknek a «Vasárnap» nagy képes naptárát ingyen küldjük.

«Vasárnap» kiadóhivatala
(Budapest, IV., Múzeum-körút 1.)

ÚJ VASIPARI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG. (Aktiengesellschaft für Eisenbahnbedarf, Wien.) A vasutak anyagszükségletének ellátására — mint velünk közlik — december hó 20-án Wienben a Wolf Ottó német nehévasipari konzern közreműködésével új vállalat alakult 20 millió korona alaptőkével. A részvénytársaság igazgatóságának Bahnhaus Károly dr. volt osztrák vasútiügyi miniszter az elnöke. Az igazgatóság tagjai: Biedermann Gyula, a Biedermann & Comp. wieni cég tulajdonosa, Pacifico Ferro bankár Zürich, dr. Biedermann Miklós jogtanácsos, herceg Lichtenstein Eduard Wien. A vállalat ügyének vezetésével Biedermann Gyulát, a Biedermann & Comp. wieni cég tulajdonosát bízták meg. A wieni részvénytársaság a legszorosabb érdekközösségben áll a budapesti Biedermann és Társa vasútfelvezelési céggel, amely legközelebb külön részvénytársaságot alakít Budapesten is. Ennek a részvénytársaságnak vezetőjéül Biedermann Jenő, a Biedermann és Társa cég főnöke van kiszemelve.

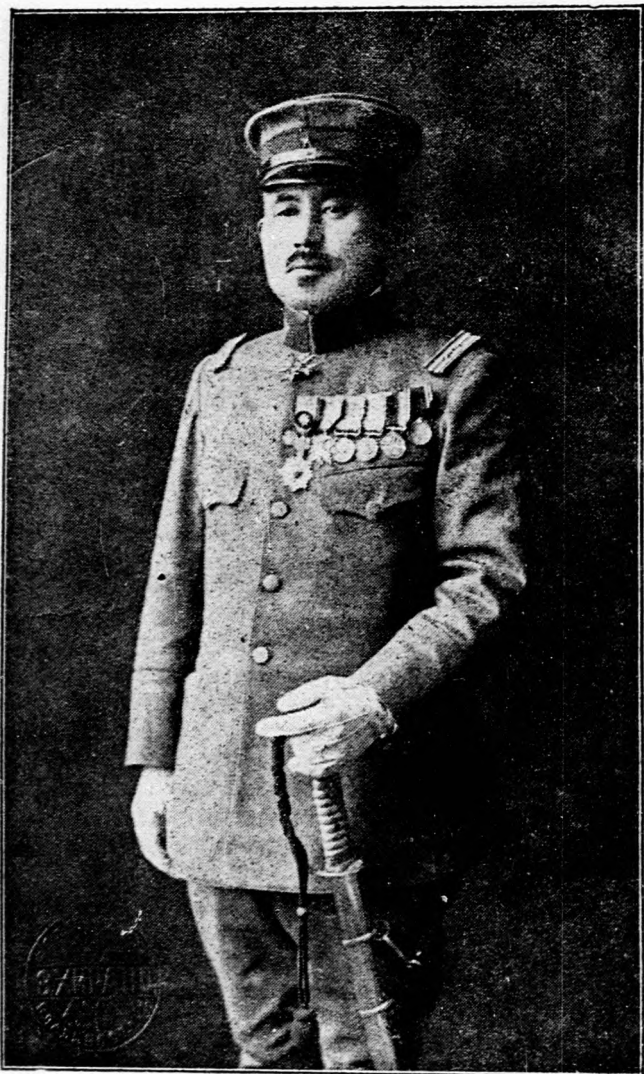
VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

A FALVAK NÉPE A VASÁRNAPÉRT. Most, hogy az újév elején a falvak lelkes vezetői kezükbe ragadták lapunk zászlaját és házról-házra járván, előfizetőket toboroznak, hogy a földművelőket hatalmas táborba sorozzák, a sok beérkező lelkes levél közül ide iktatjuk az egyiket, amelyet Somogy megyéből Szabacsy Gyula földművelő küldött be hozzánk annak bizonyosságára, hogy a falvak népe mindenütt megértette a hívó szöveget és rendületlenül kitart lapja mellett:

«Tisztelettel értesítem a tekinletes szerkesztőséget, hogy a gyűjtési munkálatom befejeződött. Nagy sikerrel. Még az ünnepben sem volt nyugtom, hanem egymásután írtam be előfizetőnek a falu polgárait. Kérem a tekinletes szerkesztőséget, hogy ezt a sikeres gyűjtést közöljék a lapban, hogy más faluban is fogjon hozzá valaki a gyűjtéshez. Mert ha minden faluban annyi előfizetést gyűjtenek, mint amennyit én: akkor erős lesz a Vasárnap».

ÚJRAÉPÍTJK A VÖRÖS ÁRVÍZ ÁLTAL EL-PUSZTÍTOTT TERÜLETET. (Képeinkhez.) Csongráddal szemközt a vörös hadsereg annak idején keresztülvágta a töltést s 30.000 hold tanyavidéket pusztított el az árvíz. A vizet csak a múlt év áprilisban vezették le s a méhszorgalmú tanyai nép azonnal hozzáfogott az újraépítéshez. Csak a Tiszaréten, mely Csongrádhoz tartozik, 300 tanya dőlt össze s lett semmivé. Puszta földrakás maradt a tanyák helyén. Most már javában folyik az építkezés és sok szép tanya készen áll. Másutt még nincs építkezés, mert hiányzik az épületanyag. A szegény tanyai árvízkarosultakat eddig senki se segítette. Az államtól sem kaptak segítő erőt. Csupán a nemzeti hadsereg ment segítségükre a hajóhíd újraépítésénél. A tanyavilág újra épül, de a tanyai nép erejéből. Tanulhatna tőle az egész ország. Az ország is újraépítésre szorul. A tanyai magyarság erkölcsre itt is segít. Mai számunkban több ilyen újraépülő tanyát mutatunk be a Tiszarétról, mely Csongrád legtermőbb vidéke.

A MAGYAR IRREDENTA című hetilap szerkesztősége pályázatot hirdet irredenta tárgyú regényre, melynek terjedelme 10—20 ív legyen; ugyancsak pályázatot hirdet ugyanolyan tárgyú elbeszélésre, amelynek terjedelmét nem kívánja korlátozni, és költeményre. A regény pályadíja 20.000 korona, az elbeszélésé 2000, a költeményé 1000 korona. A regénypályázat határideje 1921. év május hó elseje, az elbeszélésé és költeményé 1921. évi január hó 31-ike.

Kasimura, japán alezredes.

A szibériai hadifoglyok legfőbb parancsnoka, akinek szeretetteljes gondoskodása hadifoglyainkat örök hálára kötelezte.

ESZTERGOM MEGŐRÖKÍTI ELESETT HŐSEINEK EMLÉKÉT. A napokban tartott közgyűlésén Esztergom város képviselőtestülete elhatározta, hogy mihelyt anyagi helyzete megengedi, hatalmas emlékművet emel a város elesett hőseinek emlékére és addig is megőrökíti nevüket a közgyűlési jegyzőkönyvben.

BORSODMEGYE MINDEN KÖZSÉGÉBEN LESZ VITÉZI TELEK. A kormányzó által megindított vitézi telek-mozgalom mind több megértésre talál Borsodvármegye földbirtokosainál. Az eredeti terv szerint a vármegye minden községében felállítanak egy vitézi telket és Borsodvármegyében 177 vitézi telektulajdonos lesz. Minden telek nagysága 15 hold. Minden járás területén egy 100 holdas vitézi hadnagyi telket létesítenek. A vármegye területén lesz egy 200 holdas vitézi kapitányság is. A vitézi hadnagysági és kapitánysági tulajdonosokat mintagazdaságokká kell fejleszteni. A vármegye területén eddig több mint 300 hold szántóföldet ajánlottak fel vitézi telkek céljaira.

BOLSEVIKIELLENES FELKELÉS A KAUKÁZUSBAN. A Kaukázus déli részén *Siman Semal* vezetésével a bolsevikok ellen komoly felkelés tört ki és ez alkalommal a bolsevikok négyezer embert, száz gépfegyvert és hat ágyut veszítettek.

FIUMÉBEN ÚJ KORMÁNY HAJTJA VÉGRE A BÉKEFELTÉTELEKET. Az olasz kormánycsapatok és Fiume város megbízottai között megegyezés jött létre. A lemondott fumei kormányzóság hivatalos ügyeit a Fiumében alakult ideiglenes kormány vezeti és ez a kormány hajtja végre azokat a békefeltételeket, amelyeket Fiume polgármestere elfogadott. A városi tanács legutóbbi ülésén *Grossichot*, a város polgármesterét választotta meg Fiume kormányzójává és azután jóváhagyta azt az egyezményt, amelyet a város megbízottai kötöttek *Cavigliá* olasz tábornokkal Abbaziában.

ERZSÉBET OROSZ NAGYHERCEGNŐ HOLTTESTÉT A SZENTFÖLDRE SZÁLLÍTJÁK. Most szállítják el Szovjet-országból *Erzsébet* nagyhercegnő holttestét, akit 1918-ban a bolsevikok Perm közelében meggyilkoltak. A nagyhercegnőnek halála előtt az volt az utolsó kívánsága, hogy Palesztinában helyezték örök nyugalomra. Ezt a kívánságát az angol kormány most teljesíti.

KÉT ÉS FÉL TONNA KOMMUNISTA RÖP-RATOT FOGLALTAK LE NORVÉGIÁBAN. A norvég rendőrség két és fél tonna bolsevik propagandiratot foglalt le. Az iratokat különböző nyelveken Moszkvában nyomtatták. Néhány norvég bolsevik ügynök és bolsevik lap nagy pénzüsségeket kapott Stockholmon keresztül. Ugy a kommunista iratok, mint a pénz a moszkvai propagandaközpontból jöttek, melynek jelenlegi vezetője *Kun Béla*.

NEMZETI FELKELÉS AZ ERDŐS-KÁRPÁTOKBAN ÉS A FELVIDÉKEN. Az Erdős-Kárpátokban nemzeti felkelés támadt a cseh hatóságok ellen. A mozgalom széles hullámokat ver és áterjed az egész Felvidékre. A lakosság izgalma határtalan. A két szövetségszövetségben egyesült és közösen működő tót és magyar pártok rövid idővel ezelőtt egyértelműen elhatározták, hogy népfelkelést szerveznek a népek önkormányzati elvén alapján álló teljes önkormányzat kiküzdésére. Egyúttal elhatározták, hogy az egész terület elszakad a cseh köztársaságtól, az Erdős-Kárpátok számára pedig megtették *Stefan dr.-t*, a rutének ismert vezető férfit, kormányzóvá. A felkelés már áterjedt a Felvidékre is.

HÉTEZER EMBER ESETT ÁLDOZATUL A BUENOS-AIRESI FÖLDRENGÉSNEK. A legutóbbi időben *Buenos-Airesből* földrengésről érkezett hír, amelynek során hétezer ember elpusztult vagy megsebesült. Az anyagi kár igen nagy.

AZ UKRÁNOK SZORONGATJÁK A VÖRÖS SEREGET. Az ukrán lakosság küzdelme a szovjetcsapatok ellen egyre nagyobb mérvet ölt. *Umán* és *Braszlava* mellett a 41-ik szovjethadosztály megsemmisítése után a felkelés áterjedt az odessai vasútvonal vidékére, továbbá *Nikolajev* városára és a felkelők most Odessa ellen vonulnak. Eddig sikerült nekik *Jelizavetgradot* megszállani és most folytatják az előnyomulást déli irányban *Kiev felé*.

TARTÁSDIJAT KÉR KÁROLYI MIHÁLYNÉ. *Károlyi* Mihályné grófnő beadványt intézett a büntetőtörvényszékhez, amelyben kéri, hogy részére 50.000, három gyermeke részére pedig fejenként 10—10.000 koronát utaljon ki a zárlati bizottság által. Előadja, hogy a férje ellen hazaárulásért eljárás van folyamatban és ezért úgy a hitbizomány, mint a magánvagyonának jövedelme le van foglalva. Az ügyet még e hónapban lezárják.

RÓKAPUSZTÍTÁS MÉREGGEL. Szombathely vidékén és különösen a városi vadászterületen a rókák annyira elszaporodtak, hogy a szombathelyi vadásztársulat engedélyt kért a rókáknak méreggel való pusztítására.

SZINIÉLŐDÁS NAGYSZAKÁCSIBAN. Fényesen sikerült szinielőadást rendezett a karácsonyi ünnepek alatt Nagyszakácsi ifjúsága. A «Betlehemi bakter» című pástorjátékokat adták elő. Az igen sikerült előadást a falu aljegyzője, Bertalanich és Böröc osztálytanító rendezték. Szereplők kerültek az eke mellől, úgy a férnkből, mint a nőkből. Különösen kitüntették magukat a szereplők közül: Horváth György, Soós Ágnes, kis Paulin Bözsi és a szindarab főszereplője, Kóvér János, ki igen jól játszotta szerepét. Három este kívánta a falu, hogy az előadás megismétlődjék. A jegyekért befolyt összeg meghaladja az ötezeröttszáz koronát. Ezt az összeget a társaság a falu továbbképzésére ajánlotta föl; vagyis a most alakulóban lévő «Keresztény ifjúsági önképző-kör» számára, amelynek pártfogója teljes tehetséggel a helyi «Hangya» szövé. ügyv.-igazgató elnöke, Kóvér Lajos.

EGY LEVÉL, AMELY ÖTVEN ESZTENDEIG VOLT ÚTON. A berlini birodalmi postaigazgatóság a minap igen érdekes levelet kapott. Berlinben 1871. évi augusztus hó 3-án d. u. 5 és 6 óra között egy ajánlott levelet adtak fel Liverpoolba. Ez a levél a múlt év december 27-én érkezett vissza Berlinbe. Mivel a címetet Liverpoolban nem találták meg, a levél 1912. július 12-ig a liverpooli postahivatalnál feküdt. Ettől az időtől kezdve nem tudtak a sorsáról semmit. A levél borítékja természetesen tele van a legkülönbözőbb német és angol posta megjegyzésekkel. Mivel a berlini postaigazgatóság nem nyomozhatta ki a levél feladóját, a levelet valószínűleg a postamuzeumban helyezik el.

ÁRUMINTAKIALLÍTÁS AZ OCEÁNJÁRÓ HAJÓ BELSEJÉBEN. A versaillesi békeszerződés által az Egyesült-Államoknak odaitélt Vilmos herceg nevű híres német oceánjáró hajót egy newyorki hajósvállalat hétszáz nagy iparvállalat állandó árumintakiállításává alakította át. A hatalmas uszó kiállítás már január 15-én megkezdte világkörüli körútját s egymásután Dél-amerika, Ausztrália, Kína és India kikötőiben fog horgonyvetni.

FÉLMILLIÓBA KERÜL EGY SKODAÁGYÚ. A Skoda-művekben egy-egy ágyú ma négyszáznegyvenezer koronába, egy lövedék 850 koronába kerül. Békeidőben egy ágyú 38 ezer, egy lövedék pedig 17 koronába került.

HOL KAPJÁK A TISZTVISELŐK A LEGNAGYOBB FIZETÉST? Az antant diplomácia saját önző érdekeinek a védelmére megalakította a népszövetséget. A szövetséggenfi kongresszusa alkalmából egy francia újság érdekes cikkben számol be arról, hogy milyen hihetetlenül magas fizetést élveznek a népszövetségnek a tisztviselői, akik természetesen az antant-államosorából kerültek ki. A népszövetség főtákarának, sir Eric Drummond-nak 600 ezer frank, azaz 21 millió korona az évi fizetése, egy másik titkár 300 ezer frankot kap, hat igazgatónak pedig 100—150 ezer frank között (3 millió 500 ezer—5 millió 250 ezer korona) váltakozik a fizetése. Még jelentéktelen, kis tisztviselőknek is 50 ezer frank (1 millió 750 ezer korona) az évi fizetése. Ilyen bőkezű most az antant, pedig a háború elején egy francia katonának csak 25 centime (a békében körülbelül 24 fillér az ellenértéke) jutott.

A FRANCIA NEMZET GYARAPODÁSÁNAK ELŐSEGÍTÉSE. A francia állam a nemzet gyarapodásának elősegítésére ezentúl a harmadik gyermektől kezdve gyermekenként 300 frank jutalmat fog fizetni, amely a tizedik gyermekig gyermekenként 50 frankkal növekszik. A tizedik gyermeknél a jutalom minden további gyermek számára 650 frank marad. Úgy számítják, hogy ezek a jutalmak az államnak hét és fél milliójába fognak kerülni.

EGY BARLANGLAKÓ, AKI ÖT ESZTENDEIG RABOLT BÜNTETLENÜL. Dél-Franciaországban egy Marius nevű ember öccsével még 1915 őszén valamilyen gonosz tettet követett el és a hegyek közé menekült. Marius öccsét nemsokára elfogták, börtönre vetették és itt halt meg. Mariusnak azonban nyoma veszett és csak nemrégiben bukkantak rá, mert a környéken számos betörést követett el. A lopott holmit, fegyvereket, töltényeket, ruhaneműt és sok más mindent magával hurcolta barlangjába.

SZÁZHARMINCHÁROM MILLIÓ LAKOSA VAN SZOVJETOROSZORSZÁGNAK. Szovjetoroszországban tartott népszámlálás szerint Szovjetoroszországnak és a vele szövetséges köztársaságoknak a háború előtti százhetven millió lakossal szemben jelenleg százharminchárom millió lakosa van.

AMIDŐN AZ ÁLLATOK KELNEK PARVIADALRA. A Sarassani-cirkuszban, amely jelenleg Berlinben játszik, érdekes eset történt. Egy medve az állatsereglet királyára, az oroszlanra támadt. A jelenlevő állatszeliidítők először vasrudakkal igyekeztek a két állatot szétválasztani, majd pedig a tüzoltóságot hívták segítségül és hatalmas vizugarakat bocsátottak a két dühöngő vadra, de csak az állatszeliidítők vakmerő fellépése tudta a medvét és az oroszlant szétválasztani. A medve ezután mintha semmi sem történt volna, bevonult a cirkusz porondjára és megmutatta művészetét. Az állatok királya, az oroszlan igen súlyosan megsérült és már-már halálán volt. A megsebzett állat különös módon állott bosszút egyik alattvalójának orvttámadása miatt. Amidőn a cirkusz Berlinből Drezdába vonult, útközben épen egy szamar került az oroszlan közelébe és az oroszlan a szegény állatot felfalta. Érdekes, hogy ezzel egyidőben egy másik ketrecben az elefántokat egy ponnyval zárták együtt. A növényevők osztályába tartozó elefant egyszerre megfedkezett eredetéről, nekiesett a kis ponnynak és ormányával kiszívta véréit.

Magyar hadifoglyok a habarowszki táborban. A szibériai tábor a derék japánok felügyelete alatt áll, akik hadifoglyaink érdekében minden lehetőséget elkövetnek.

REGÉNY,

TALIZMÁN

IRTA: SOMLAY KÁROLY

(3. folytatás.)

Ha valaki a főszolgabíró úr elé akart menni valamely peres ügyben, János huszár a folyóson útját állta az igazságkereső embernek.

— Ha a teins főbíró urral akar kigyelmed szót váltani, hát hozzon neki először is egy pulykát — tanította ki János az igazságkereső embert.

— Hol veszek én hamarosan pulykát? Hoznék én jószívvel pulykát, de hol a manóban kapok én most pulykát? — töprengett zavarában a szegény ügyfél.

— Tudja mit, földi? Én kiségitem kigyelmedet a bajból. Tegnap este kaptam egy pulykát a testvéröcsém-től ajándékba. Itt sétál az udvaron, la! Hát eladom kelmednek a pulykát három forinton. De csak kigyelmednek adom el. No, köll a pulyka? Nem köll a pulyka? Jó, ne kölljön; de nem is megy kigyelmed a főbíró úr elé — hunyorgatott János huszár.

— Hogy a fenébe ne kéne? — szólt az igazságkereső ember. — Megveszem én a pulykát. Megveszem máruccse, még kendnek is adok egy huszast pálinkára.

Ilyen módon a Misi kokas naponként néha ötször-hatszor is eladódott. Tekintve már most, hogy a régi jó időkben a főszolgabírói hivatal csak nobile officium volt, amivel kevés fizetség járt: el lehet képzelni, hogy a Misi több pénzt hozott nagykarolyi Kerékgyártó Pista bugyellárisába, mint amennyit a vármegye pénztára-napidériumok és egyéb járulékok címén fizetett ki számára.

No, már most, ha az igazságkereső ember a pulykával beállított a főbírói kancelláriába, a tekintetes úr villogó szemekkel morrant reája:

— Mit akar kelmed evvel a pulykával, he?

— Megkövetem alásan a tekintetes urat, hogy szómmal kárt ne tegyek az emberségben, én bizony a tekintetes uramnak hoztam ezt a pulykácskát — felelte az igazságkereső ember.

— Vigye kelmed a pokolba! — kiáltotta a szigorú főbíró.

Most újfent a János huszár vette kegyelmébe a megszeppent atyáfit és megmutatta neki, hogy voltaképpen melyik ajtón kell bemenni a pulykával a pokolba, vagyis a konyhára.

Ennek a rókaeszű főbírónak a nevelésére bízták Jób úrfi.

Nagykarolyi Kerékgyártó Pista típusa volt a régi magyar uraknak. Enni, inni jól tudott. Ez a két magyar tudomány a tekintetes úr gömbölyű arcán pirosodott. Latinul folyékonyan beszélt: egész fejezeteket idézett a római és a hellén klasszikusokból. A római jog és Werbőczy a kisujjában volt; talán még legsúlyosabb borközi állapotában is elrecitálta volna a *Libri terribiles* tételeit. A kártyának, tréfának szintén nagymestere volt.

Ez a kiváló férfiú alig fedezett föl Jób úrfiban nagyobb reményekre jogosító talentumcsirákat, vagy valami hajlamot a tudományok és művészetek iránt. Az úrfi nevelését tehát az adott viszonyoknak megfelelő keretek között vezette. Egy faluzó kostát fogadott melléje preceptornak, aki bevezette Jóbót a *Hármas kis tükör* kabaláiba;

vagyis megtanulta az úrfi az írást, olvasást, egy kis számvetést, geográfiát és a történelemből a hét vezérek neveit.

A nevelés gyakorlati részét sem tévesztette szem elől a nagybácsi.

— Katonát nevelek belőled öcskös. Hát csak lovagolni és verekedni! A lóval való banni tudás és a verekedés a jó katona legfőbb erénye — biztatta nagykarolyi Kerékgyártó Pista a kedves uraöccsét.

A verekedésből első eminens is lett Jób úrfi. Majd minden nap véres pofával, zúzott koponyával jött haza.

— Ebanyátok, rázós lovar adjatok a ténsúrfi alá. Makrancos, nehéz lovon nevelődik az igaz jó lovas — adta ki a parancsot a két kocsisnak a főbíró úr.

— Akkor talán ezt a félvak vén kancát, a Rozit nyergeljük majd az úrfi alá. A Rozi instálom rúg is, harap is, karórágó is, ijedős is. Ha Rozin nem tanul meg az úrfi, akkor a csillagszemű táltoson se tanul meg — felelte a kocsis.

A Rozi paripa valóban keményszájú, vén hiszterika volt. Ha pipiske vagy veréb szállott fel előtte az úton: nem volt olyan zablya, amellyel féken lehetett volna tartani. Hosszúkás, sovány fejét szügyre szegte; fujt, prüszkölt, hátsó lábaira ágaskodott, aztán uccu neki. olyan veszett galoppba iramodott, hogy az olajos mennykő sem ért volna a nyomába.

Ezen a csökönyös jószággon sajátította el Jób úrfi a lovaglás tudományát. Ha egyszer-másszor levetette öklmét a nyeregből a Rozi, csak savanyú birkatejet kapott estebédre; de ha kifogott a Rozin, tepertős rántottát tettek eléje.

Tizenhatéves korában a Therezianumba került a fiatal Csórom, ahonnét négy év múlva mint hadnagyot a Schlick-huszárokhoz vezényelték. Első állomása Pardubitz lett. Itt egy Waldbeer nevű osztrák báróval ismerkedett meg, aki a Dom-Miguel ezredében őrnagyi rangban szolgált. A báró ugyancsak az aerarbárócskák közé tartozott, de rokonszenves modora közkedvelte tette az Officierskorpsban.

Egy leánya volt neki, a bájos kis Lizett báróné. Vas-színű haja volt a bárókisasszonynak, arcán pedig szeliden villódzó vonalak mosolyogtak. A Dickens-regényekért és a punch-tortáért lelkesült.

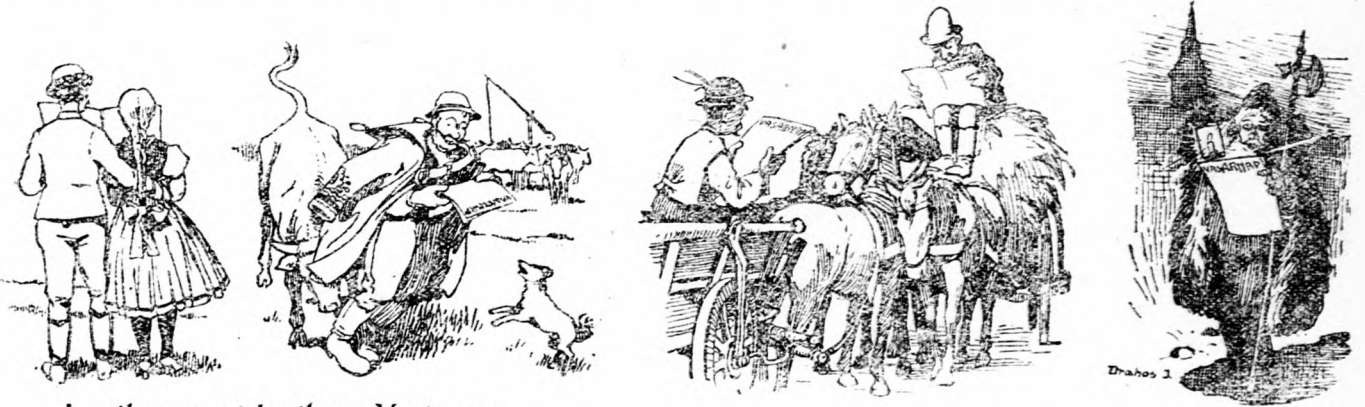
Hogy miféle titkos processzusok habzsolhattak Csórom hadnagy lelkeében a szőke szépség láttára, egyelőre titok maradt. De mindig sűrűbben és gyakrabban látogatta a báróékat. A sűrű vizitek eredménye az lett, hogy Csórom szerelemre gyuladt a vézna kis bárónő iránt. Hiába titkoita volna ezt az érzelmét, az érzelmek áradását elárulták volna szemének villanásai.

A bárónő sem idegenkedett a marciális külsejű hadnagytól.

— Úgy ül a lovon, mint egy kentaurusz, mint egy Siegfried, — mondta Jób hadnagyról a bizalmas családi beszélgetések alkalmával.

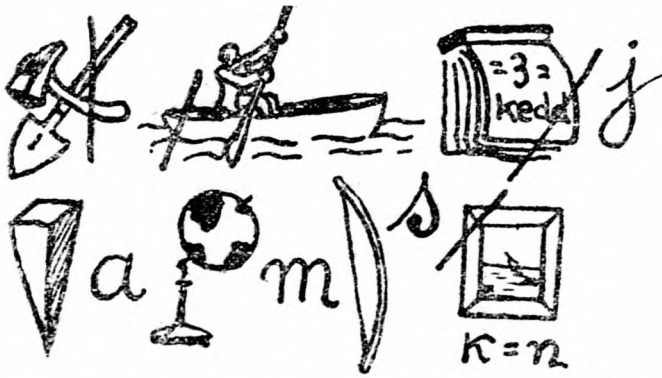
A selyemszárnyú gondolatok addig-addig cirógatták Jób hadnagy koponyáját, míg feleségül nem kérte Lizett bárónőt. Az esküvőt a bécsi kapucinusok templomában tartották, mert a menyasszony a római anyaszentegyház híve volt.

A mikor megérkezik a «Vasárnap»...

REJTVÉNY

A rejtvény helyes megfejtését 6-ik számunkban közöljük.
A helyesen megfejtők között kisorsolunk egy-egy

tíz kitűnő elbeszélést tartalmazó könyvet.

A karácsonyi számunkban közölt rejtvény helyes megfejtése:

Dolgozz és élni fog a nemzet!

Megfejtették: Limp Margit, Baranya Dániel, Weinberger Elemér, Pál Antal, Szágli Sándorné, Kovács Lajos, Fülöp Ferenc, Ruga Árpád, Biczó Mihály, Mészáros Erzsike, Kellner Károly, Kellner Imre, Németh Gábor, Fazekas József, Saja Emil, Lesnitzky Kálmán, Futó Gizella, Szebeczky Bözsike, Erdődi Jenő, Erdődi Miklós, T. Molnár Gyula, Mile József, Vértési Ferenc, Kovacsik Rezső, Erős Lajos, Horváth Szilveszter, Szalkai Ferenc, Laczkó Ferenc, Löwenkopf Adolf, Kölcseri Ferenc, Nagy Pál, Lengyel József, Tropper Árpád, Molnár Balázs, Hammer Margit, Kiss Béla, Szakál Sándor, ifj. Kiss István, Prozinger Margitka, ifj. Nekolny Rezső, Szilber János, Vajda Flórián.

A helyesen megfejtők közül kisorsoltunk öt nevet és pedig:

Prozinger Margitka (Sokorópátka), Szilber János (Csongrád), Kiss Béla (Lesencenémefalu), Vajda Flórián (Boczonád), Horváth Szilveszter (Győrasszonyfa),

akiknek címére elküldöttük egy-egy

tíz elbeszélést tartalmazó könyvet.

Az újévi számunkban közölt rejtvény helyes megfejtését a megfejtők névsorával a jövő heti 4-ik számunkban közöljük.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak.)

GABONA- ÉS VETŐMAGVÁSÁR. Árpa 1600—1700 K, zab 1600—1650 K, repce 3000—3100 K, csöves tengeri 900—1000 K, morzsolt tengeri 1100—1200 K, kőles 1300—1400 K, bab 1900—2000 K, lencse 4000—4200 K, lóheremag 10.000—12.000 K, lucernamag 10.000—12.000 K, viktoriaborsó 2300—2500 K, ősziborsó 1500—1650 K, szeszösbükköny 3200—3400 K, muharmag 1500—1600 K, tavaszi bükköny 1750—1900 K, lenmag 3500—3700 K, pohánka 2200—2300 K, mák 5800—6000 K, cirok 1400—1450 K, napraforgó 1750—1800 K, kendermag 2700—2800 K.

TAKARMÁNYVÁSÁR. Jó széna 250—270 K, bükkönymuhar 280—290 K, szalma 170—190 K, zsupszalma 210—230 K, takarmányszalma 160—200 K.

VÁGÓMARHAVÁSÁR. Bika jobbminőségű 58—64 K, silányabb 50—57 K, ökör jobbminőségű 68—73 K, középminőségű 54—57 K, alárendelt minőségű 45—53 K, tehén 45—70 K, növendek 60—65 K, kicsontozni való 29—44 K.

SZURÓMARHAVÁSÁR. Borjú 85—95 K.

LÓVÁSÁR. Jobb csikó 9000—35.000 K, jobb kocsi (nehéz) 36.000—100.000 K, igás kocsi (könnyű) 17.000—34.000 K.

SERTÉSVÁSÁR. Hízott sertés 130—137 K, zsír 190 K, szalonna 167—170 K. Soványsertés iránt a kereslet élénk, 130—140 K.

BŐR ÉS FAGGYÚ. Marhabőr 125—133 K, borjúbőr 220 K. Jó minőségű faggyú 85 K.

BAROMFI ÉS TOJÁS. Élő csirke, rántani való, párja 120—140 K, sütni való párja 200—300 K, élő hízott kacsa kg.-ja 135—145 K, élő hízott liba kg.-ja 135—150 K, élő tyúk párja 360—400 K, hízott kacsa tisztítva kg.-ja 150—160 K, hízott liba, tisztítva kg.-ja 140—160 K, tojás (maximált ár) 6:50—7 K.

ZÖLDSÉGFÉLÉK ÉS GYÜMÖLCSÖK. Sárgarépa kg.-ja 4—5 K, petrezselyem 5—6 K, vöröshagyma 4—5 K, foghagyma 35—40 K, céklarépa 4—5 K, fejeskáposzta 4 K, burgonya kg.-ja 4—5 K, alma 35—54 K, kőrté 40—50 K, dió 56 K, csemegeeszőlő 80 K.

MÉZ. A méz ára nagyban, vidéki állomáson kg.-ként: elsőrendű akácméz 100 K, gyümölcsvirágmez 95 K, vegyesméz 90 K. Kicsiben palackozva kg.-ként 130 K, kimérve 120 K.

BOR ÉS SZESZ. Az árak tartják magukat. Az adózott szesz ára 220 K.

Főszerkesztő: MESKÓ PÁL. Főmunkatárs: BUDAY BARNA. Felelős szerkesztő: SCHANDL KÁROLY DR.

Felelős kiadó: MESKÓ PÁL.

HOL VÁSÁROLJON A MAGYAR GAZDA

Királyi hangszer-
udvari gyár

STERNBERG

Budapest, Rákóczi-út 60.

(Saját palotájában.)

Vidékre való szállításokat legpontosabban eszköz-
lünk. Hangszerek javítását szakszerűen végezzük.
Az összea hangszerek legfinomabb minőségben.

Zenei rézfúvós hang-
szerek. Gramofon beszélő-
gépek. Cimbalmok. Har-
moniumok. Bél-, selyem-
és acélhúrok.

10 koronát küldjön és írja
meg, hogy melyik hang-
szerről kíván képes árjegy-
zékelt. Bérmentve kapja!
Mindegyik hangszerről külön-
külön árjegyzék jelent meg,
tenet 10 koronáért csak
egyfelét kaphat.

Pálinkafőzőüstök mosóüstök

Vermorel rendszerű
szőlőpermetező:

vörösréz-ól zománcozva és
horganyozva, kisebb gaz-
dasági gépek, rögálló
refia, kőlap, kőper

legolcsóbb napi áron nagy választékban raktáron:
SZONTÁGH PÁL, rézarúgyár Bpest, Üllői-út 19.

Zsák és ponyva

Telefon 85-92
80-82
104-10

NAGEL ADOLF,
V., Arany János-u. 10.
Távirat: «NAGELA.»

Szakorvosi rendelő vér- és nemibetegek részére.

Rendelés egész nap.
Rákóczi-út 92., I. em. 1. **EZÜST SALVARSAN-OLTÁS!**

NEUSCHLOSS-LICHTIG

Repülőgépgyár és Faipar R. T. Eudapest.

Központi iroda: Budapest, V. ker., Balaton-utca 2.
Telefon: 156-54, 79-43.

Gyártelepek: Budapest, V. ker., Pozsonyi-ut 21-23.
20-2 Pestszentlőrinc, Gyömrői-út, Albertfalva.

GYÁRT: Gazdasági szereke-
ket, székalkatrészeket,
mezőgazdasági felszerel-
ési cikkeket, mindennemű
szerszámny-leket, kis-
gazda- és konyhabutorákat,
konyhaszükszöket, azon-
kívül parkettát, bútort,
torna- és sportszereket.

Dr. MITZGER

Vér- és bőrbetegsége-
ket gyógyító Intézete
főrfiak és nők részére
Bpest, József-körút 3.

A „Hangya” vidéki szövetkeze- teinek tagjai jut- nak még ma is a legutányosabb árak mellett ruházati cikkhez, miért is ajánlatos, hogy

a kisgazda és földmives úgy a saját, vala-
mint a családtagjainak ruhaszükségletét

mint: kész férfi öltönyök, férfi és női felsőkabá-
tok, fiú és gyermekruhák, férfi és női kö-
tőt, kabátok, sweaterek, férfi női és gyer-
mek harisnyák, szövet és kelmearukat

a „Hangya” vidéki szövetkezetét
utján szerezzék be.

Az UJ BARÁZDA

a kisgazdák és
földmivessék
egyetlen politt-
kai napitapja.

Hogyan lehet földhöz jutni? A földreform törvény magyarázata.

Mindenki számára könnyen érthető
magyarázatokkal ellátta Dr. Jakabh zy
főtanús ügyvéd, a Magyar Gazdaszövet-
ség ügyésze. Ára 12 korona.

Kapható a lap kiadóhivatalában Buda-
pest, IV. Muzeum-körút 1., minden lap-
elárásánál minden «Hangya» Szö-
vetkezetnél és könyvkereskedésben.

Nyultenyésztés.

Irta:
ANDRÁSSOVICH. Megrendelhető az összeg-
előzetes beklüldésével az
Uj Barázda kiadóhivatal
utján, Budapest, IV.
ker., Muzeum-körút 1.
Ára K 33.—, ajánlási
díj K 2 50, portó K 1.—

Zsákot és ponyvát,

új és használt állapotban, vesz és elad
KLEIN SÁNDOR, BUDAPEST,
2037 VI., Eötvös-u. 8. Telefon: 81-18.

ANYARÓZSOT,

nyers borkövet, kőrishogarat, méh-
viaszot és mindenféle gyógynövénye-
ket a legmagasabb napi áron veszünk
Magyar Gyógynövény Részvénytársaság
Budapest, VIII., Baross-utca 13. szám.
A m. kir. földművelésügyi miniszterium
engedélyes gyógynövény nagykereskedői.

A jó pincegazda.

Irta: **ETTENHOFFER.**
Ára K 33.—, ajánlási díj K 2 50, portó K 1.—
Megrendelhető az összeg-
előzetes beklüldésével az
«Uj Barázda» kiadóhivatala utján,
Budapest, IV. ker., Muzeum-körút 1. szám.

Nagyapáról unokára

száll a hira a legtökéletesebb háziszernek, a

Diana-sósborszesznek,

mely úgy külsőleg bedörzsölésre, mint
belsőleg cukorra cseppentve, csodá-
latos eredménnyel használható mint
fájdalomcsillapító, hűsítő, felfrissítő,
egészségpóoló szer. Egy kis üveg
ára 16 K, egy középüveg ára 40 K,
egy nagy üveg ára 80 korona.

Kapható mindenütt!

2026

Főelárusítóhely:

Diana Kereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor-utca 30. sz.

Cséplőgépeket

és más gazdasági gépeket, mo-
torokat vesz, elad, javít, meg-
vizsgál, malmokat és épületeket
villanyüzemre, világításra felszerel

NAGY SÁMUEL régi közismert cég
Budapest, V., Sziget-utca 4-6. (Nyugati
mellett.)

A gabonatermés fokozása.

Irta:
REICHENBACH. Megrendelhető az összeg-
előzetes beklüldésével az
Uj Barázda kiadóhivatal
utján Budapest, IV.,
díj K 2 50, portó K 1.— Muzeum-körút 1. szám.

Siessen és rendelje meg azonnal

az 1921-ik év legszebb kiállít-
tású, leggazdagabb tartalmú
és mégis legolcsóbb naptárát.

A FALU NAPTARÁT és a VASÁRNAP NAPTARÁT

Ára K 20.—, bérmentes kül-
dással 24.— koronáért meg-
rendelhető az «Uj Barázda»
kiadóhivatalában: Budapest,
IV., Muzeum-körút 1., vala-
mint minden lapelárusítónál és
a HANGYA Szövetkezetben.